



Loučení

Sobotka skončila a nastal čas bilancování, rekapitulací, hodnocení. Nechci se příliš rozepisovat, už jenom kvůli tomu, že proběhne hned několik rozborů toho, co bylo dobré a co bylo špatné. Napíšu tedy pouze pár slov na letošní rozloučenou.

Padesátá Sobotka se z mého pohledu docela povedla. Byly tu sice pořady, které tu být nemusely, zároveň se ale objevila představení, která oko diváka rozhodně potěšila.

Osobně mi chyběla větší barvitost doprovodného programu. Sice jsme měli možnost poslechnout si již tradiční rozhlasové hry, kromě nich se toho však objevilo velice málo. Považuji za zarážející, že na festival „českého jazyka, řeči a literatury“ přijede pouze jeden spisovatel. Autorská čtení by měla být integrální součástí festivalu, nikoli něčím, co se zde bude objevovat zcela výjimečně. To je jedna z věcí, které musím pořadatelům letošního ročníku vytknout a kterou doufám napříště napraví.

Tentokrát byl více podporován i „život večerní“ – kromě vystoupení Závěše ze Znojma, které vzbudilo až nečekaný ohlas, se po desáté hodině konala kromě filmového klubu ještě bojovka. Doufám, že se příště nabídka později začínajícího programu pro dobro festivalu ještě zvětší.

Letošní Šrámkova Sobotka odešla do luk a hájů, účastníci pomalu odjíždějí a město Sobotka se opět vrací ke svému běžnému provozu. Snad Splav! vzbudil ohlas – pozitivní, či negativní:



Externí dopisovatel Novosad „ohlas“ rozhodně vzbudil.

Jan Chromý





Žádná výrazná výchylka



Rozhovor s Janem Smolkou, tentokrát bez Horníčka

Pokolikáté jsi na Sobotce, byl jsi tu vždy za Splav!, nebo i jako obyčejný návštěvník?

Jezdím sem už šestým rokem, od 45. ročníku. Nikdy předtím jsem o Sobotce nevěděl, kromě 44. ročníku, kdy už jsem se kamarádil s Josefem, Radimem, Ondřejem, Veronikou, Hubertem a dalšími. Věděl jsem, že na Sobotku jedou, tušil jsem, co to Sobotka je, ale nebyl jsem tu.

Jak se člověk technické profese, s technickým vzděláním dostane k organizaci literárního festivalu?

Rozkročím se a začnu od lesa: už jako malé děcko jsem chodil do dramatického kroužku, a tak nějak mi přijde, že jsem se do Sobotky dostat musel – anebo Sobotka ke mně. Protože v druhé třídě jsme v Praze 6 v LŠU měli Františka Skřípka, teď z divadla z Mladé Boleslavi – on a Sobotka jsou jedna ruka. V páté třídě tam pak přišel čertsvý absolvent DAMU Dušan Fiedler, který se v Sobotce narodil a jehož rodiče vedli sobotecký Sokol. O rok později (1978) přišla z Radlic do LŠU Šárka Štembergová – ikona dětské recitace v ŠS. Ještě jsme se tady, když jsem přijel, párkrát viděli. Takže by se mohlo zdát, že Sobotka je můj osud.

Snad není tajemstvím, že zatímco ŠS slaví 50. výročí, ty jsi letos oslavil 40. Byl jsi vždy nestorem Splav!u?

Napřed bych kolegu technika opravil. Letos je 50. ročník ŠS, takže kolega technik jistě ví, že Sobotka letos slaví 49. výročí. Výročí bude až napřesrok, až bude 51. ročník. S tím nestorováním: já nevím, jak to přišlo, že mám mladší kamarády a že si tím pádem tak trochu udržuju mládí. Ale tak nějak to bylo vždy od doby, co jsem je poznal. Protože nejstarší z těch mladších kamarádů je Arnošt, a ten je o dva roky mladší. Ale tohle stárí je spíš věc fyzická. Máme tu i duševní věk a mám pocit, že někteří z mých mladších kamarádů jsou výrazně starší.

Jak se ti líbí letošní ŠS?

Každá ŠS se mi líbí. Letošní mi přijde fajn. Dělá se tu spousta věcí, které nebyvaly, pokud se pamatuji; například bojovka, běh kolem Humprechtu, který se objevuje po 30 letech. Ale mně to přijde takové zvláštní. Většina programu je dobrá, nenajde se tu nic (snad s výjimkou šrámkovského pásma při zahájení), co by odsoudili úplně všichni, co by bylo hodno zatracení jako *Tanec mezi vejci* před třemi lety. Na druhou stranu nevidím věc, na kterou si člověk vzpomene ještě po padesáti letech, i když třeba *Hamlet* byl vynikající. Žádná výrazná výchylka, ať už v kladném nebo záporném smyslu, i kdyby to byl nějaký skandál jako loni *Samurajové*, tu není. Je to velmi dobrý ročník, ale něco tomu malinko chybí.



Za rozhovor děkuje Pavel Pelc

P. S. P. V. D. (po večeru dílen): No vida, přece se něco našlo. Začali jsme si dělat legraci ze symbolů. Všichni. Pokud nám to vydrží, bude to jenom dobře a do rubriky „to tehdy v roce 2006“ to bude úplně stačit. J. S.





PROGRAM

9.30 Sál spořitelny

Dopoledne s dětskou dílnou

navazuje pohádka **Kouzelná lucerna**

Divadlo Rozmarýnek Most

Odpoledne Solnice

Pavučina

Náhrada za přerušené úterní promítání, pokud technika dovolí. Čas bude upřesněn plakátem.



JÍDELNÍČEK

Snídaně: Džem, máslo, vánočka, čaj s citronem

Oběd:

Vývar se svítkem

Vepřové na paprice s těstovinami

Tlumočník musí být dobrým řečníkem

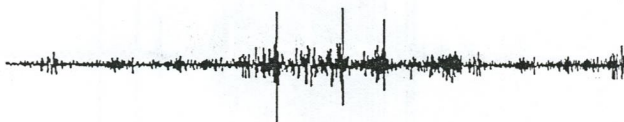
Poslední z cyklu soboteckých přednášek v tomto roce byla věnována češtině z pohledu tlumočníka v Bruselu. S tímto tématem do Sobotky zavítala doc. Ivana Čeňková. Shodou náhod jsem se s autorkou potkal už na snídani v cukrárně, kde mě okamžitě okouzila svou otevřeností a skromností. O pár chvil později se v sálu spořitelny ukázala také jako vynikající přednášející. Nejprve nás seznámila se základními pojmy oboru, jako jsou různé druhy konsektivního a simultánního tlumočení nebo rozdělení pracovních jazyků tlumočnicků na tři skupiny: A je jazyk mateřský, B aktivní, tedy takový, do kterého je člověk schopen překládat, a konečně C jsou jazyky pasivní, kterých by měl tlumočník zaměstnaný EU umět co nejvíce. Většinu času pak přednášející věnovala popisu konkrétních nástrah, které tlumočení „v Bruselu“, tedy pro Evropskou komisi, Evropský parlament a Radu EU, skýtá. Výklad byl proložen mnoha příběhy z praxe, což celé přednášce dodalo na zajímavosti a atraktivitě i pro ty, které by snad sama problematika tlumočení příliš nezaujala. Nezdálo se však, že by takových bylo mnoho, a při anekdotách o tlumočení jednání o rybolovu se smáli všichni přítomní. Na závěr jsme se dozvěděli i něco málo o „eurožargonu“ a zkratkách názvů různých programů a orgánů EU, které jsou běžnému smrtelníkovi nesrozumitelné a navíc se často vyskytují ve verzi francouzské, anglické a nyní stále častěji i české. I část přednášky vyhrazená pro dotazy posluchačů, která jindy bývá lehce zmatená, se včera povedla přímo ukázkově.

Ivana Čeňková myslím okouzila všechny. Bylo to velkou měrou díky jejímu hlasu, jenž se příjemně rozléhal do všech koutů sálu, čímž se naplnil jednak její výrok o tlumočnících jako dobrých řečnících, jednak také téma letošní Šrámkovy Sobotky.



Vít Prokopius





Vánoční mše v červenci



V pátek po obědě jsme měli v příjemně chladné Solnici možnost poslouchat duchovní hudbu. Zdeněk Smiřický připravil záznam vystoupení Smíšeného pěveckého sboru města Uničova a komorního symfonického orchestru tamější základní umělecké školy, které se pod taktovkou Františka Mlynáře uskutečnilo 18. prosince 2004 v chrámu sv. Karla Boromejského ve Vidni. Vyslechli jsme Schreierovu vánoční mši *Missa pastoralis in C boemica* a jako přídatek koledu *Narodil se Kristus pán*. Nejsa vycvičen v poslechu duchovní hudby, nemám zpěvákům ani muzikantům co vytknout, snad jen s výjimkou hráče na elektrické varhany, jehož fanfárky ve zmíněné koledě by se spíš hodily na stadion hokejové Tipsport extraligy. Asi měl zkřehlé prsty, v kostele totiž byla velká zima. Sílu hlasu zpěváků jsme mohli posoudit podle páry, která jim vycházela z úst. Hrát a zpívat v takových podmínkách je velmi náročné a aktéři zaslouží obdiv. Zhlédli jsme kvalitní vystoupení hudebních těles hodných našeho pozor.

V závěrečném slově si Z. Smiřický postěžoval na současnou neutešenou kulturní situaci, která žene aktivní nadšence, jako je on, do materiální bída. Sehnat sponzory na vydání publikace, v níž nebude reklama působit na desítky tisíc párů očí, je nadlidská práce. Snad by se dalo uvažovat o grantech. Satisfakci autorům publikace o Schreierovi (srov. stručnou recenzi ve čtvrtetním Splat!u) byl nečekáný zájem veřejnosti o provedení mše: premiéru v Dřevohosticích navštívilo 650 lidí, v Olomouci přišla skoro tisícovka.



František Martínek

Tisíc pater je moc



Poslední rozhlasovou hrou letošní Šrámkovy Sobotky se namísto původně plánovaného *Pygmalionu*, jehož uvedení zabránily technické potíže, stal Horčíčkův *Dům o tisíci patrech* podle stejnojmenného románu Jana Weisse. Když se Josef Šlerka v závěru omlouval za „mírně psychedelický zážitek“, měl na mysli promluvy Hurvínka, které se nepochopitelným způsobem ozývaly v pozadí, troufám si však tvrdit, že hra působila „ujetě“ sama o sobě.

Hlavní hrdina Petr Brok bloudí Mullerdomem, rozsáhlou stavbou, kterou nechal ze zvláštního materiálu solia vybudovat záhadný Ohisver Muller. Dům, jehož každé patro je jiné, představuje svět sám pro sebe a Muller jeho všemocného a vševědoucího vládce. O tom se Petr Brok dozvídá od osleplého dělníka číslo 794, jednoho z mnoha, kteří strávili život na nikdy nekončící stavbě. Z dopisu nalezeného v kapse pak poznává svůj úkol – má chránit princeznu Tamaru, jíž hrozí z Mullerovy strany nebezpečí, a samotného Mullera zabít. Pro tyto činy je vybaven neviditelností. Princezna se mezitím pokouší z rušného města plného reklamy (často na mezihvězdné lety, pilulky pro lepší náladu a další formy úniku od reality) uprchnout prostřednictvím společnosti Vesmír, ta ale od svých klientů pouze inkasuje peníze a pak oklamané zotročuje nebo rovnou fyzicky likviduje.



Jelikož je sobotní dopoledne již tradičně věnováno pohádce pro děti, rozhodli jsme se dětem věnovat i závěrečnou Literární přílohu. Letos dostaly za úkol vytvořit básničky, které budou obsahovat jejich jméno.

Přijel jsem do Sobotky,
potkal jsem tam hezké holky.
Starosta byl mrzutý,
nebyl ještě obutý.
Už skončil školní rok,
malé děti udělaly krok.

Kačka, 9 let

Kočičárna

Jmenuju se Kačka
a mám ráda Mačka.
To je náš kocour
a je to velký cour.

Káťa, 8 let

Daniel

Daniel, je to Verči mučitel,
je horší než učitel.
Je horší než Kikina,
která pěkné plavky má.
Daniel je prdek,
má moc velký zadek.
Trojku z těláku má,
nic si z toho nedělá.

Daniel, 12 let

Jmenuju se Terka,
nejsem žádná selka.
Krávy nikdy nedojím,
protože se jich bojím.
Ale koně ráda mám,
někdy na nich jezdívám.
Nejradši mám velké psy,
a to at' jsou různé rasy.

Tereza, 13 let

Celý život hádám:
až na svět přijde Adam,
vnější svět se zboří,
zas tu budou dinosauři.
Lidský rod pak vyhyne,
jenom nový Adam zůstane.
Přiletí pak velký kámen,
s dinosaury bude ámen.
Lidský rod zas povstane,
na zemi už zůstane

Adam, 11 let

Jmenuju se Kája,
hraje si se mnou Pája.
Pája je dobrá,
je to kobra.
Plazí se pod zemí,
já bydlím v přízemí.
Pája hodně syčí,
když ji dráždím tyčí.

Kája, 6 let

(na motivy vyprávění Káji přebásnila Míla)

Jmenuju se Žofinka
a vyrostla jsem z miminka
a jsem pěkná panenka.
A můj pes
je Oves.

Žofinka, 6 let

Jmenuju se Lukášek
a rád papám gulášek.
Taky na to vypadám,
špeky kolem sebe mám.
Už se ani nehnu,
škubnu sebou a zhebnu.

Lukáš, 14 let

Na zahradě mezi stoly
pod velikým javorem
sešly se dvě učitelky
s malým dětským souborem.
Malé, snědé,
hnáty křivé,
do veršů jsou celé divé.

Míla a Lada, celkem 58 let

Kromě vlastní tvorby dětská dílna připravila i anketu, kterou rozdala asi čtyřiceti lidem – místním i účastníkům festivalu. Kromě otázek zkoumajících povědomí o festivalu a Fráňovi Šrámkovi si měli respondenti zkusit vybavit nějakou básničku ze svého dětství (zvítěžila Křišťálová studánka, hned za ní se umístily Poštovní schránka a Skákal pes, ale naši největší pozornost vzbudila báseň „Na palouku v bodláčí / sedí vlk a kouří lulku. / Honem vyskoč, chlupáči, / dej si pozor na Karkulku. / Ona chodí do juda, / každé ráno vzpírá činku, / čeká tě jen ostuda, / vypráší ti kožich, synku.“) a stvořit básničku s použitím vlastního jména nebo slova Sobotka. Básničky těch několika dotázaných, kteří neodmítli rýmovat, vám přinášíme:

Obul jsem si botky
a vypravil se do Sobotky.

Sobotka, ta je nám svatá,
pan Šrámek hlava zlatá.

Když přijedu do Sobotky,
koupím si tam nový botky.

Když zpívá naše Marie,
je to hezká árie.

Já jsem Iva Bártová,
snad na paměť se zachová,
že jsem občan ne Sobotky, ale Kdanic,
ze Sobotky je mi nanic.

Ač jsem holka ze Sobotky,
nosím ráda pěkné botky,
jmenuju se Anička
a políbím tě na líčka.

Jmenuji se Dorotka,
mé město je Sobotka.

Jmenuju se Alena,
mám odkrytá kolena.

Přišla sem Hanka
navštívit Šráмка.

Jarmila
se nemyla.

Sobotka
koupila si robotka.

Náš malý Rostíček
koupil si v Sobotce
pár malých botiček.

Sobotka je malé město
a jezdím sem každý rok.

Ševci ze Sobotky
šili pěkné botky.

Sobotka,
tlačí mě polobotka.

Jsem Pepa Smolík,
smůly mám tolik.

Poletíme do Sobotky,
koupíme si nové botky.

Milena, Milena
chytila jelena.

Jmenuji se Ivča,
co má ráda pivča.

Jarmilo, Jarmilo,
co bylo, to bylo.

Sobotka,
na ní je lhotka.

A na závěr ještě jednu básničku, kterou paní Dagmar Šafaříková donesla přímo do redakce, otázkou je, nakolik nezávisle na zmíněné anketě. Je k ní připojena douška: „Vzpomínám na seminář, v kterém jsme na výzvu Zdeňka Svěráka všichni společně vymýšleli rýmy na slovo Sobotka. Zde jedna ukázka:“

Tulák

Když jsem já šel do Sobotky,
prošlapal jsem polobotky.
Teď tu stojím bos,
zebe mě i nos.
Lidé dobří, dejte boty
nebo aspoň bačkory,
než se vydám na hory.



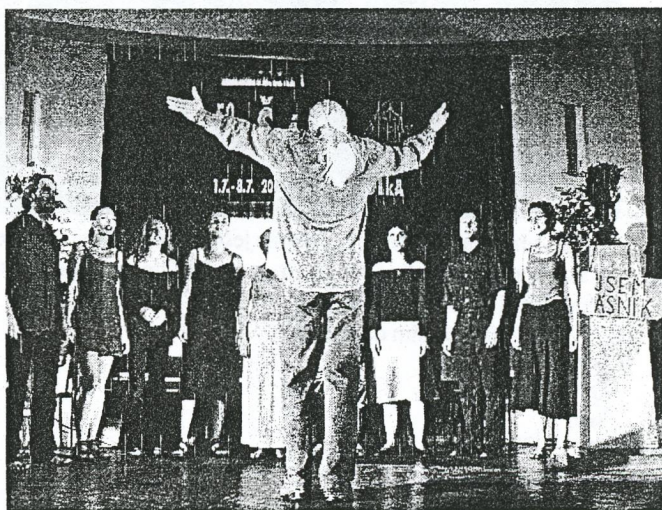
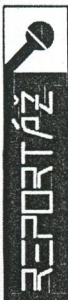
Vzhledem k době vzniku literární předlohy (1929) až zamrazí při jasnozřivé scéně, kdy je cestujícím do čekárny puštěn plyn, načež jsou přeživší tříděni pro těžkou práci či pro krematorium. Zaujme rovněž Weissova představitivost technická – obyvatelé Mullerdomu jsou ustavičně sledováni prostřednictvím kamer a odposlechů. (Orwell ve svém slavném románu *1984* šokuje týmiž prvky o 20 let později.) Kombinace sci-fi, společenské kritiky a snad i klasického archetypu o hrdinovi zachraňujícím princeznu (zde v reáliích připomínajících detektivku s Philem Marlowem či klasické komiksy), navíc umocněná užitím formy „rozhlasu v rozhlase“ (hru předěluje několik vstupů „rozhlasové stanice XY“ sledující Brokův příběh) a nic příliš nevysvětlující je však pro posluchače dosti náročná, přinejmenším na konci festivalového týdne. Závěr, kdy se hrdina po úspěšném splnění své mise probírá v lazaretu a zjišťuje, že se mu všechno jen zdálo, působí poněkud neústrojně, poučený posluchač však ví, že Weiss využil vlastních zážitků z 1. světové války, kdy prožil po nákaze tyfem několik měsíců v horečkách a halucinacích, a že prolínání snu a skutečnosti bylo od počátku jeho záměrem. Myslím tedy, že by se na toho Hurvínka nezlobil.



Jana Melková

Co jsem spatřil na večeru dílen

Dorážím na svou poslední letošní štaci. Kouskem ulpívám na mažoretkách před spořitelnou – ještě se jim jednou budu hodit – a vznáším se nad davem po schodech nahoru do sálu. Rozprostírám se po prostoru a každému se dostávám pod kůži. Aspoň myslím, protože na všech tvářích vidím takový vlídný úsměv, očka se třpytí něžnou slzou, která skápne nejpozději zítra u autobusu: prostě tak, jak to mám rád. Teď už nebude nikdo nic a nikoho rozlišovat, jste tu všichni spolu a já jsem tu s vámi (díky, že jste si na mě vzpomněli ve Fráňově dopise) a obepínám vás svou jemnou pavučinkou, která dokáže stmelit i ty nej-





roztodivnější skupinky, jež si jdou na pódium pro poděkování za cosi nevyřčeného; která dokáže stmelit krávy, zlaté zvonce, básníka, vesnickou pietu, pofoukání, příšerné mouchy, temnou lásku, vdovy, sirotky i šlupku; která překryje umělohmotnou harfu z reproduktorů. . . Básník, kterému došel karton, se pod mou pavučinkou stává opět básníkem, dokonce ověnčeným, a za odměnu nám vrací svou bustu.

Díky, bylo to pěkné – co bych si bez vás počal?



Duch Šrámkovy Sobotky

Jindy a nyní, nyní a jindy



Po večeru fakult se odehrálo v malém sále sokolovny představení „učitelské dílny“ pod vedením Hany Kofránkové. Věnováno bylo dalšímu letošnímu jubilantovi Karlu Havlíčku Borovskému. Jako již tradičně bylo vydařené. Kompozičně velmi promyšleně se zde střídala inscenace soboteckého soudního procesu z roku 1851 s recitací Havlíčkových básní a dalších tematicky blízkých písní. Druhá část představení pak byla zaměřena na současnost, opět však v souvislosti s dílem K. H. B. Po zhlédnutí pořadu můžeme říci staré, ale pravdivé: Doba se mění, lidé jsou však stále stejní. . .



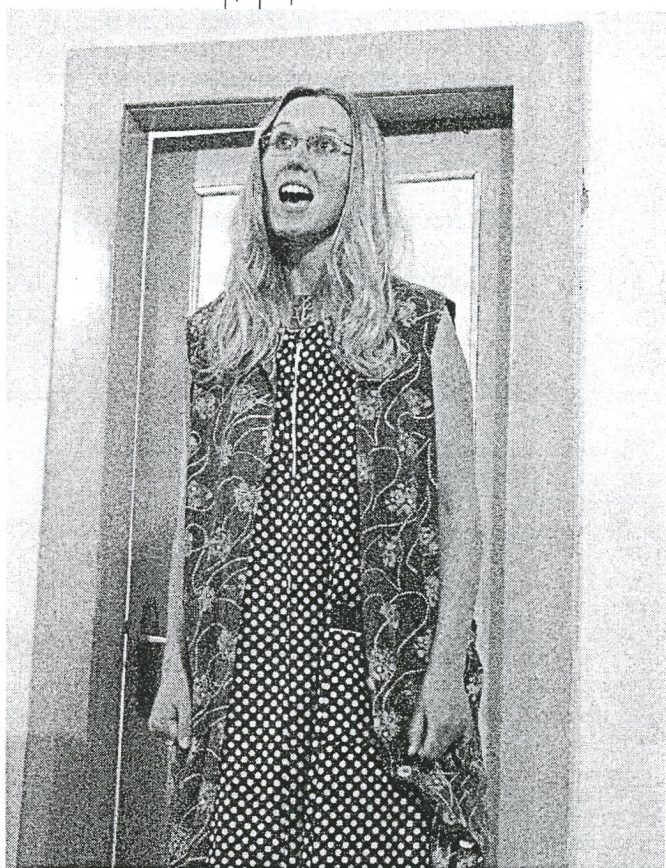
Po tomto zlatém hřebu vystoupila ještě zlatější Ivana „Mariedl“ Myšková a s interpretací díla Ondřeje Hníka *Dloubavka nosí* také Magdalena Hráská a Jan Kodet.

Všem vystoupivším děkujeme!



Jan Chromý





Šrámkův deník

Tradiční průběžná soutěž na poslední straně Splav!u byla letos velmi náročná. Mnohým čtenářům se ani nepodařilo zjistit, že vlastně nějaká probíhá, další ztroskotali na řešení průběžných úkolů. Se všemi nástrahami soutěže, včetně několika nechtěných, za které se omlouvám, se nakonec nejlépe vypořádaly dvě mladé dámy – Nelly Vostrá a Veronika Tupá. Obě budou za svůj výkon patřičně oceněny.



SOUTĚŽ



Ondřej Šmejkal

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník

Vychází v Sobotce během konání 50. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 1. 7. do 8. 7. 2006. Cena 10 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČ 26674122. Evidenční číslo MK ČR E 15812.

Redakce: Jan HON, Jan CHROMÝ, Judita KABZANOVÁ, Marie KANTŮRKOVÁ, František MARTÍNEK, Jana MELKOVÁ, Jakub NOVOSAD, Vít PROKOPIUS, Šimon SVĚRÁK, Ondřej ŠMEJKAL, Nelly VOSTRÁ

Vychází za přispění Studentského fondu FF UK a Královéhradeckého kraje.

TRÁŽ





PODĚKOVÁNÍ

Hynku Zlatníkovi za příkladnou péči

Honzovi Janatkovi za všechno možné
a leckdy i nemožné

rodičům Janatkovým za stravu a byt

Lukáši Novosadovi, ale už nevíme za co

Hadžimu a Hubertovi za fotky

Lomozovi navíc i za filmáče

Pájovi za Dědečka

manželům Flodrmanovým za podporu
a shovívavost

Josefovi za bumerang

děvčatům z knihovny Anně a Amře
za skládání, za básně
a za mladistvý půvab

panu Kalabovi a panu Minoltovi
za pomoc s kopírkou

paní Budagovové za bonbóny

Honzovi a Jarce z informačního centra
za náhradní kopírování

Andělovi za to, že se stavil

Lukášovi a Davidovi ze zahrady
za noční občerstvení

Firmě Zentiva za mastičku na opruzeniny

paní Bičíšťové za prodej triček a Plavů
cukrárně Stáza za Viagru a jiné moučníky

Vietnamcům za klobouky

mladému panu Kejmarovi za vraný koně

Hřebíkovi za hlavičku

správci stadionu za přistýlku

všem, co nám napsali jakoukoli reakci

P. S.: Fráňa děkuje Josefovi za svobodu